

2017 Türkçe Dersi Öğretim Programında Yer Alan Alışılmamış Metin Türlerini Tanıyalım

Sümeyye Konuk¹

Type/Tür:

Research/ Araştırma

Received/Geliş Tarihi: July 6/ 6
Temmuz 2018

Accepted/Kabul Tarihi: December
19/ 19 Aralık 2018

Page numbers/Sayfa No: 428-452

Corresponding

Author/İletişimden Sorumlu

Yazar:

sumeyyekonuk@gmail.com

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication. / Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright © 2018 by Cumhuriyet University, Faculty of Education.
All rights reserved.

Öz

Üniversite ve okul iş birliği kapsamında ele alındığında Türkçe eğitimi alanları; Türkçe öğretmen adayları, alan akademisyenleri, Türkçe öğretmenleri, Türkçe dersi alan ilköğretim/ortaokul öğrencileri ve Türkçe ders kitaplarından oluşan çok ögeli bir sistemdir. Bu alana yönelik yapılan herhangi bir değişim bu ögelerden her birini etkiler ve değişimin her bir ögede kendini göstermesi beklenir. Bilindiği üzere okullardaki eğitim-öğretim faaliyetleri, öğretim programları çerçevesinde yürütülür. Türkiye’de öğretim programlarının hazırlanıp yürürlüğe konmasından Millî Eğitim Bakanlığı sorumludur. Bakanlık ilköğretim birinci ve ikinci kademedeki ana dili dersleri için 2017 yılında yeni bir öğretim programını yürürlüğe koymuştur. Bu çalışmada, 2017’de yenilenen ve 2018’de son hâli yayınlanan Türkçe öğretim programıyla önceki Türkçe öğretim programları karşılaştırılmış ve müfredata yeni giren metin türleri tespit edilmiştir. Daha sonra bu türlerin 2017-2018 Türkçe ders kitaplarında yer alma durumu incelenmiştir. Araştırma, doküman inceleme yöntemiyle yürütülmüştür. Sonuç olarak 2018 Türkçe öğretim programında bulunduğu hâlde daha önceki programlarda, 2017-2018 yılı Türkçe ders kitaplarında ve Türkçe kaynaklarda bulunmayan türler, alışılmamış metin türleri olarak adlandırılmış ve çalışmanın başlığına bu şekilde yansıtılmıştır. Bu türler: blog, sosyal medya mesajı, e-posta, broşür, afiş, liste, diyagram, tablo, grafik, kroki, harita, kullanım kılavuzu, tarifname, talimatname/yönerge, duvar yazısı, dövizdir. Araştırmanın sonunda bu türlerle ait özellikler farklı akademik çalışmalardan yararlanılarak tartışılmıştır. Bu çalışmanın Türkçe eğitimi alanına kaynak çeşitliliği sunarak bu alanın üniversite ve millî eğitim kapsamındaki bütün ögelerine yararlı olması umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe dersi, öğretim programı, metin türleri, göseller, internet

Suggested APA Citation /Önerilen APA Atıf Biçimi:

Konuk, S. (2018). 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan alışılmamış metin türlerini tanıyalım. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 7(4), 428-452.
<http://dx.doi.org/10.30703/cije.451242>

¹ Araştırma Görevlisi Doktor, Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Edirne/Türkiye

Research Assistant Doctor, Trakya University, Faculty of Education, Department of Turkish Language Teaching, Edirne/Turkey

e-mail: sumeyyekonukk@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0896-0711>

Examination of the Unusual Text types in the 2017 Curriculum Turkish Course

Abstract

Within the framework of university and school cooperation, the Turkish language teacher education is a multi-element system including Turkish teacher candidates, field academicians, Turkish teachers and primary/secondary school students who take Turkish lessons, and Turkish text books. Any change made to the field will affect each of these elements. As is known, the educational activities in the schools are carried out within the framework of the curriculum. The Ministry of National Education is responsible for the preparation and enforcement of curricula in our country. The Ministry of National Education has enacted a new curriculum for primary and secondary school Turkish lesson in 2017. The latest version of this curriculum was published in 2018. In this study, the previous Turkish lesson curriculums were compared with the 2018 Turkish lesson curriculum and then new text types of the curriculum were identified. Then, the existence of these text types in the 2017-2018 Turkish textbooks were examined. The research was conducted with the document review method. In conclusion, the text types which were not found in the previous curriculums, Turkish sources and in 2017-2018 Turkish textbooks were named as unusual text types, which is referred to in the title of the study. These types include: blog, social media message, email, brochure, poster, list, diagram, table, graphic, sketch, map, user guide, instruction text, procedural text, street writing, and placard. Finally, the features of these types were discussed using different academic studies. It is expected that this research will be beneficial for all the elements within the scope of university and national education by presenting resource diversity in the Turkish education field.

Keywords: Turkish class, curriculum, text types, visuals, the Internet

Giriş

Eğitim programları, ülkenin ihtiyaçları doğrultusunda nitelikli bireyler yetiştirmek için bilimsel temellere oturtularak hazırlanır ve örgün eğitim kurumlarında birer rehber olarak kullanılır. Demirel (2009) üzerinde yarış yapılan koşu pisti olarak bilinen Latince “curriculum” kelimesinin somut bir anlamdan “izlenen yol” manasına doğru soyut bir anlama geçtiğini ve zamanla dünyada “eğitim programı” anlamında kullanılır olduğunu söyler. Dünyadaki pek çok ülke gibi Türkiye de misyonları doğrultusunda nitelikli insan gücü yetiştirmek için eğitim programlarını devlet eliyle hazırlar ve çağın ihtiyaçları doğrultusunda zaman zaman yeniler. Melanlıoğlu'nun (2008) çalışması, cumhuriyetin ilanından 2008 yılına kadar ilköğretim birinci kademe Türkçe öğretim programının belirli aralıklarla (1924, 1926, 1930, 1936, 1948, 1968, 1981, 2005) sekiz defa yenilendiğini ortaya koymaktadır. İleriki yıllarda da değişimler devam etmiştir. İlköğretim birinci kademe için kullanılan “2009 İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)” ve ilköğretim ikinci kademe için kullanılan “2006 İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı (6-8. Sınıflar)” programları yürürlükten kaldırılarak önce 2015 yılında sonra 2017 yılında iki kademenin öğretim programını birleştiren yeni birer öğretim programı yürürlüğe konulmuştur (MEB, 2006; MEB, 2009; MEB, 2015; MEB, 2017). Öğretim programlarında yapılan değişiklikler çağın topluma getirdiği ihtiyaçların doğal sonucudur.

İlkokul ve ortaokul düzeyinde yer alan Türkçe dersi, anadili becerisini geliştirmek için yürütülen bir dil derstir. Dil dersleri anlama ve anlatma becerileri üzerine yoğunlaşarak okuma, yazma, konuşma ve dinleme olmak üzere dört temel

alana ayrılır. Okuma ve yazma becerileri kapsamında “metin” kavramının çok büyük önemi vardır. Togeby’a (2014) göre metin, bir göndericinin kasıtlı bir şekilde birkaç yazılı veya sözlü cümle ifade ederek yaptığı iletişimsel bir eylemdir. “Anlamalı en küçük dil kullanımlarından tutun da şiir, hikâye, roman gibi geniş kapsamlı edebî eserlerin tamamı metin kavramı içine girer yani dilde bir anlam bütünlüğü taşıyan yazılı her ürün bir metindir” (Özkan, 2015, s.69). Metin “bir sanatçının bir düşünce, duygu veya hayalini, belirli bir yazıyla veya dille, okura, dinleyiciye ve eleştiriciye göndermesi olan iletişimdeki araçtır” (Erkul, 2004, s.80). Yazarların bu tanımlarından hareketle çevrimiçi ortamlardaki veya kâğıt kalem kullanılan somut ortamlardaki yazılı olarak ifade edilmiş kısa veya uzun her yazılı ürünün bir metin olduğu söylenebilir. Togeby’a (2014) göre Werlich, metnin bilişsel ve retorik özelliklerine dayalı olarak betimleyici, öyküleyici, açıklayıcı, öğretici, tartışmacı olmak üzere beş ideal metin türü tanımlamıştır. Zamanla bu metin türü sınıflamalarına dair akademik çalışmalar artmıştır. Bunlardan bir tanesinde metinler biçimlerine ve düzenleme şekillerine bağlı olarak metin türü, metin tipi ve metin tonu olarak farklı gruplara ayrılmış ve metin tipleri anlatsal, betimleyici, söyleşimsel, sözbilimsel, kanıtlayıcı, açıklayıcı, buyrumsal (eğitici-öğretici), önceden haber verici, üstün şeklinde gruplandırılmıştır (Günay, 2013). Bir diğerinde ise anlatım biçimleri “öyküleyici, açıklayıcı, çözümleyici, betimleyici, icâz, ispatlayıcı, diyaloglu, manzum anlatım” olarak sekize ayrılmıştır (Gülensoy, 2010, s. 272).

Üniversite ve okul iş birliği kapsamında ele alındığında Türkçe eğitimi alanları; Türkçe öğretmen adayları, alan akademisyenleri, Türkçe öğretmenleri, Türkçe dersi alan ilkokul/ortaokul öğrencileri, Türkçe ders kitaplarından oluşan çok ögeli bir sistemdir. Bu alana yönelik yapılan herhangi bir değişim bu ögelerden her birini etkiler ve değişimin her bir ögede kendini göstermesi beklenir. Türkçe öğretim programları ve Türkçe ders kitapları yenilendikçe bu konuyla ilgili araştırmalar yapılmıştır. Bunlardan programlarla ilgili olan bazılarının konuları: eski Türkçe dersi öğretim programının değerlendirilmesi, 2009 ve 2015 programların karşılaştırması, 2015 Türkçe programındaki metin türü ve tema seçiminin değerlendirilmesi, 2006, 2015 ve 2017 Türkçe dersi öğretim programlarının karşılaştırılması şeklindedir (Aktürkoğlu, 2005; Altunkeser ve Coşkun, 2017; Bağcı-Ayrancı ve Mutlu, 2017, Epçaçan ve Erzen, 2008; Şahin ve Bayramoğlu, 2016). Öğretim programı değişiklikleri beraberinde Türkçe ders kitabı değişikliklerini de getirir. Türkçe ders kitaplarına dair yapılan araştırmalardan bazıları beşinci sınıf kitaplarına ilişkin, altıncı sınıf kitaplarına ilişkin, Türkçe ders kitaplarına seçilecek metinlerin niteliğine ilişkin, Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin anlam yapılarına ilişkin, ülkemizdeki ve Avusturalya’daki ders kitaplarına ilişkin, Türkçe ders kitapları için metin seçimi ve metin altı sorularına ilişkin ve Türkçe ders kitabı çözümlemelerine ilişkindir (Aytaş, 2001; Baş, 2003; Canlı, 2014; Çalışkan, 2016; Demir ve Sinan, 2016; Karakuş ve Turgut, 2017; Ülper, 2011).

Öğretim programlarının yenilenmesi programın uygulayıcıları olan öğretmenler ile öğretmen yetiştiren kurumları etkiler ve programın etkili bir şekilde uygulamasında aksaklıklar ortaya çıkabilir. Hizmet öncesinde bulunan öğretmen adaylarının nitelikli eğitimini sağlamak ve hizmet içinde bulunan öğretmenlerin değişikliklere etkili bir şekilde uyumunu sağlamak için onlara, bilimsel temelli araştırmalarla oluşturulmuş kaynak zenginliği sunmak gerekir. Bu çalışmada,

Türkçe eğitimi alanına kaynak zenginliği açısından yardımcı olmak amacıyla anadili olarak Türkçe öğretimi kapsamında, yenilenen Türkçe öğretim programına yeni giren metin türleri ve türlerin Türkçe ders kitaplarında yer alma durumu araştırılmıştır. Çalışmanın araştırma soruları şöyledir:

- İlkokul ve ortaokul Türkçe dersi müfredatına 2018 programıyla yeni giren metin türleri nelerdir?
- 2018 programı ile ilköğretim ve ortaokul Türkçe ders kitapları için önerilen metin türlerinin 2017-2018 Türkçe ders kitaplarında yer alma durumu nasıldır?

Yöntem

Araştırmada kullanılan yöntem doküman incelemesidir. “Doküman incelemesi araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.217). Eğitim araştırmacıları Bogdan ve Biklen (1992) ile Goetz ve LeCompte (1984) araştırmalarına göre “eğitimle ilgili bir araştırmada, şu tür dokümanlar veri kaynağı olarak kullanılabilir: eğitim alanında ders kitapları, program yönergeleri, okul içi ve dışı yazışmalar, öğrenci rehberlik kayıt dosyaları, öğrenci ve öğretmen el kitapları, ...eğitimle ilgili resmî belgeler vb. (aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.218). Bu araştırmanın inceleme dokümanlarını da ders kitapları ve öğretim programları oluşturmuştur. Türkçe müfredatına yeni giren metin türlerini bulmak için dört Türkçe öğretim programı incelenmiştir. Eski Türkçe öğretim programlarının ve yeni programın metin türü yönergeleri karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Ayrıca Türkiye’de birinci ve ikinci kademedeki derslerin kitapları MEB tarafından belirlenir ve ücretsiz olarak öğrencilere dağıtımı yapılır. Çalışma kapsamında 2017-2018 eğitim-öğretim yılı için birinci ve sekizinci sınıf arasında tüm Türkiye’de okutulmak üzere Türkçe ders kitabı olarak seçilmiş on ders kitabına ulaşılmıştır.

Araştırmanın İnceleme Nesneleri

Araştırmanın inceleme dokümanları aşağıda verilmiştir.

- İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar) (MEB, 2009)
- İlköğretim Türkçe Dersi (6,7,8. Sınıflar) Öğretim Programı (MEB, 2006)
- Türkçe Dersi (1- 8. Sınıflar) Öğretim Programı (MEB, 2015)
- Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) (MEB, 2018)
- İlkokul Türkçe 2 ders kitabı öğrenci çalışma kitabı I-II-III. kitap (Çeltik, 2017)
- İlköğretim Türkçe 3 ders ve öğrenci çalışma kitabı I-II-III. kitap (Aydın ve Demirel, 2017)
- İlköğretim Türkçe 3 ders kitabı I-II-III. kitap (Palabıyık, 2017)
- İlköğretim Türkçe 4 ders ve öğrenci çalışma kitabı I-II-III. kitap (Bıyıklı ve Öztaş, 2017)

- Ortaokul Türkçe 5 ders kitabı (Ağın-Haykır, Kaplan, Kıryar, Tarakçı ve Üstün, 2017)
- İlköğretim Türkçe 6. sınıf ders kitabı (Bozkurt ve Canlı 2017)
- Ortaokul Türkçe 6 ders kitabı (Sümer, Muştı ve Şengül, 2017)
- İlköğretim Türkçe 7 ders kitabı (Yıldırım, 2017)
- İlköğretim Türkçe 8 ders kitabı (Erdal, 2017)
- İlköğretim Türkçe 8 ders kitabı (Arhan, Başar ve Demirel, 2017)

Türkçe ders kitaplarındaki 431 okuma metni, tür bakımından incelenmiştir. Bazı ders kitaplarında metne ait tür bilgisi bulunurken bazı ders kitapları bu bilgiye yer vermemiştir. Ders kitaplarındaki okuma ve dinleme metinlerindeki tür dağılımı belirlendikten sonra, 2018 öğretim programının Türkçe ders kitapları için tavsiye ettiği türler ile karşılaştırması yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri içerik analizi ve betimsel analiziyle çözümlenmiştir. Marriam'a (2013) göre doküman incelemesinde veriler içerik analiziyle çözümlenir ancak belgeler araştırma amaçlı olarak üretilmediğinden araştırmacıya sunduğu bilgi kullanılabilir biçimde değildir. Bu bilgiyi araştırma amacına uygun olarak kullanılabilir biçime getirmek araştırmacının işidir. Bu çalışma sadece dokümanlara dayalı bir eğitim araştırması olduğu için incelenen belgeler Türkçe ders kitapları, Türkçe öğretim programlarıdır. Çalışmada hedef metin türlerini araştırmak olduğundan içerik analizinde metin türü kategorisi önceden oluşturulmuştur. Dokümanlar incelenip analizi yapıldıkça ulaşılan alt metin türleri de alt kategorileri oluşturmuştur. Analizden sonra elde edilen sonuçlardan bazıları yüzde ve frekans olarak nicelleştirilirken bazıları düz yazı şeklinde rapor edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde "İlkokul ve ortaokul Türkçe dersi müfredatına 2018 programıyla yeni giren metin türleri nelerdir?" araştırma sorusuna yönelik bulgular yer almaktadır. Bu soru kapsamında birinci ve ikinci kademe öğretim programlarındaki Türkçe ders kitapları için metin türü seçimi yönergeleri incelenmiş ve programlarda yer alan metin türleri Tablo 1'de listelenmiştir. Daha sonra bu listeler karşılaştırılarak müfredata yeni giren metin türleri tespit edilmiştir.

Tablo 1'de görüldüğü üzere eleştiri 2006 ve 2015 programlarında; portre, söylev, telgraf 2015 programında yer almasına rağmen 2018 programında yer verilmeyen türler olmuştur. Bunun yanı sıra blog, broşür, efemera, diyagram, e-posta, karma içerikli metin, kullanım kılavuzu, tarifname, döviz, sosyal medya mesajı 2018 programıyla; talimatname/yönerge ve ninni 2015 ve 2018 programlarıyla ilk defa Türkçe müfredatına girmiştir. Müfredata yeni giren bu türlerin daha çok bilgilendirici alt metin türleri olduğu görülmektedir.

Tablo 1

Programlarda Türkçe Ders Kitapları için Önerilen Metin Türleri

Program	Metin Türleri
2009-Türkçe Öğretim Programındaki Metin Türleri (MEB, 2009) (Birinci Kademe)	Afiş, anı, atasözü, bilmece, biyografi, çizgi roman, deyim, duyuru, fıkra, grafik, günlük, haber metni, harita, hikâye, kartpostal, kroki, liste, mâni, masal, mektup, özdeyiş, reklam, roman, sayışma, şarkı, şiir, tablo, tekerleme, tiyatro, türkü
2006-Türkçe Öğretim Programındaki Metin Türleri (MEB, 2006) (İkinci Kademe)	Afiş, anı, atasözü, biyografi, deneme, destan, deyim, dilekçe, duvar yazısı, efsane, eleştiri, fabl, gezi yazısı, grafik, haber yazısı, hikâye, karikatür, makale, masal, mektup, otobiyografi, özdeyiş (vecize), roman, slogan, sohbet (söyleşi), şiir, tiyatro
2015-Türkçe Öğretim Programındaki Metin Türleri (MEB, 2015) (Birinci ve İkinci Kademe)	Anı, biyografi, deneme, deyim, dilekçe, eleştiri, fabl, fıkra, gezi yazısı, grafik, halk söylenceleri (efsane), harita, hikâye, makale, mâni, masal, mektup, ninni, otobiyografi, portre, roman, sohbet, söylev, şiir, tablo, tekerleme, telgraf, tiyatro, türkü, yönerge / talimatname
2018-Türkçe Öğretim Programındaki Metin Türleri (MEB, 2018) (Birinci ve İkinci Kademe)	Afiş, aforizma / özdeyiş, anı, atasözü, bilmece, biyografi, blog, broşür, çizgi roman, deneme, destan, deyim, dilekçe, diyagram, döviz, duvar yazısı, efemera, efsane, e-posta, fabl, fıkra, gezi yazısı, grafik, günlük, haber metni, harita, hikâye, karikatür, karma içerikli m., kartpostal, kullanım kılavuzları, tarifname, talimatname / yönerge, kroki, liste, makale, mâni, masal, mektup, mizahi fıkra, motto / slogan, ninni, otobiyografi, reklam, roman, sayışmaca, sosyal medya mesajları, söyleşi, şarkı, şiir, tablo, tekerleme, tiyatro, türkü, vecize

Notlar. (1) 2009 programı, ders kitapları için metin türü seçimi yönergesinde, doğrudan tür isimlerine yer vermemiştir. Programda şu ifade yer almaktadır: “Metin seçme ve işleme: Dinleme ve okuma metinleri öyküleyici, şiir ve bilgilendirici türlerden seçilmelidir”. Tablodaki 2009 listesi “okuma, görsel okuma, dinleme, izleme, yazma ve konuşma” kazanımlarında ismi geçen metin türleridir. (2) 2006, 2015, 2018 programları, Türkçe ders kitapları için metin türü seçimi yönergesi vermiştir. Tablodaki 2006, 2015, 2018 listeleri, yönergelerde belirtilen metin türleridir. (3) 2006 programındaki “Okuma metinlerinde bulunması gereken özellikler: Ders kitabındaki metinler, içeriğe uygun çeşitli görsel materyallerin (fotoğraf, resim, afiş, grafik, karikatür, çizgi film kahramanları vb.) yanı sıra atasözü, özdeyiş, duvar yazısı veya sloganlarla desteklenebilir.” ifadesinden hareketle afiş, atasözü, duvar yazısı, grafik, karikatür, özdeyiş, slogan 2006 programı listesine metin türü olarak eklenmiştir.

Bu bölümde “2018 programı ile ilkökul ve ortaokul Türkçe ders kitapları için önerilen metin türlerinin 2017-2018 Türkçe ders kitaplarında yer alma durumu nasıldır?” araştırma sorusuna yönelik bulgular yer almaktadır. Yürürlükte bulunan 2018 Türkçe dersi öğretim programında, bilgilendirici metin türlerinin sınıf düzeyine göre Türkçe ders kitaplarına dağılım yönergesi Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2

2018 Programındaki Ders Kitapları için Metin Türü Seçimi Yönergesi (MEB, 2018, s.19)

	Sınıf	1	2	3	4	5	6	7	8
Bilgilendirici metin türleri									
Anı			+	+	+	+	+	+	+
Biyografi, otobiyografi								+	+
Blog							+	+	+
Dilekçe								+	+
Efemera ve broşür (liste, diyagram, tablo, grafik, kroki, harita, afiş vb. karma içerikli metinler)			+	+	+	+	+	+	+
E-posta				+	+	+	+	+	+
Günlük			+	+	+				
Haber metni, reklam			+	+	+	+	+	+	+
Kartpostal			+	+	+				
Kılavuzlar (kullanım kılavuzları, tarifname, talimatnameler vb.)			+	+	+	+	+	+	+
Özlü sözler (atasözü, deyim, duvar yazıları, döviz vb.)	+	+	+	+					
Özlü sözler (vecize, atasözü, deyim, aforizma, duvar yazıları, motto, döviz vb.)						+	+	+	+
Sosyal medya mesajları					+	+	+	+	+

Tablo 2’de yer alan yönerge doğrultusunda 2017-2018 Türkçe ders kitapları incelenmiştir. Kitaplarda bilgilendirici, hikâye edici ve şiir çatısı altında alt türler bulunmaktadır. 2018 Türkçe öğretim programıyla müfredata yeni olarak bilgilendirici metin türleri girdiği için Tablo 2’de yalnızca bilgilendirici metin alt türleri yer almaktadır. Programdaki bu türler doğrultusunda ders kitaplarındaki bilgilendirici metin türü dağılımına bakılmış ve dağılım Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3’te görüldüğü üzere kitapların hepsinde bilgilendirici, hikâye edici ve şiir çatısı altında toplam 431 metin bulunmakta olup bu metinlerin 170 tanesi (%39,4) bilgilendirici metinlerdir. Bilgilendirici metinlerdeki bu oran sınıf düzeylerine göre her bir ders kitabına Tablo 4’teki gibi dağılmıştır.

Tablo 3
Türkçe Ders Kitaplarındaki Bilgilendirici Metin Türlerinin Dağılımı

Sınıf	Yayın evi	Kitaptaki tema sayısı	Toplam metin sayısı	Bilgilendirici türdeki metin sayısı	Bilgilendirici türler ve kitaptaki sayıları
2.sınıf	Dikey	7	35	13	Öğretici m. (5), Açıklayıcı m. (4), Sohbet (2), Biyografi (1), Talimatname/yönerge (1)
3.sınıf	MEB	8	48	12	Sohbet (6), Anı (3), Biyografi (2), Talimatname/yönerge (1)
3.sınıf	Nova	8	48	11	Açıklayıcı m. (5), Anı (3), Sohbet (2), Biyografi (1)
4.sınıf	Doku	8	48	17	Açıklayıcı m. (8), Sohbet (4), Biyografi (2), Deneme (2), Günlük (1)
5.sınıf	MEB	8	40	14	Açıklayıcı m. (4), Anı (3), Eleştiri (1), Karma içerikli m. (2), Sohbet (2), Tarifname (1), E-posta (1)
6.sınıf	MEB	8	52	23	Anı (4), Deneme (4), Makale (4), Sohbet (4), Biyografi (2), Nutuk (2), Röportaj (2), Mektup (1)
6.sınıf	Başak	8	52	21	Açıklayıcı m. (4), Deneme (3), Anı (2), Makale (2), Mektup (2), Biyografi (1), Eleştiri (1), Gezi yazısı (1), Haber metni (1), Köşe yazısı (1), Nutuk (1), Öğretici m. (1), Sohbet (1)
7.sınıf	Ezde	6	36	15	Makale (4), Anı (3), Deneme (2), Sohbet (2), Biyografi (1), Gezi yazısı (1), Günlük (1), Mektup (1)
8.sınıf	MEB	6	36	21	Anı (7), Sohbet (4), Biyografi (3), Deneme (2), Makale (2), Nutuk (2), Eleştiri (1)
8.sınıf	Dörtel	6	36	23	Anı (6), Makale (4), Deneme (3), Açıklayıcı m. (2), Nutuk (2), Sohbet (2), Eleştiri (1), Gezi yazısı (1), Mektup (1), Röportaj (1)
Toplam		--	431	170	-----

Notlar. (1) Birinci sınıfta ilk okuma yazma çalışmaları sebebiyle ders kitaplarında, metinler yerine daha çok resim, çizim gibi görseller bulunmaktadır. Bu yüzden tabloda birinci sınıf satırı bulunmamaktadır. (2) Türkçe ders kitapları belirli temalar üzerinden kurgulanarak tasarlanmıştır. Tabloda her bir kitaptaki tema sayısı verilmiştir. (3) Kitaplarda her bir temadaki metin sayısı beş ile yedi arasında farklılık göstermektedir. Her temada en az bir dinleme/izleme metni ve serbest okuma metni bulunmaktadır.

Tablo 4
Bilgilendirici Metinlerin Türkçe Ders Kitaplarına Dağılım Oranları

Düzyey	MEB yayınları	Özel yayınlar
2.sınıf		%37,1
3.sınıf	%25	%22,9
4.sınıf		%35,4
5.sınıf	%35	
6.sınıf	%44,2	%40,3
7.sınıf		%41,6
8.sınıf	%58,3	%63,8

Tablo 4'e göre bilgilendirici metin türlerinin ders kitaplarında yer alma oranlarının sınıf düzeyi artışına göre net bir paralellik göstermediği ancak ikinci kademede daha yoğun olarak bulunduğu ve özellikle sekizinci sınıfta metinlerin yarısından çoğunun bilgilendirici türde olduğu görülmektedir.

Ders kitaplarındaki bilgilendirici metinlerin toplam sayısına göre en çok bulunan alt türden en az bulunan alt türe doğru sıralanışı şöyledir: Anı (31), sohbet (29), açıklayıcı m. (27), deneme (16), makale (16), biyografi (13), nutuk (7), öğretici m. (6), eleştiri (5), mektup (4), gezi yazısı (3), röportaj (3), günlük (2), karma içerikli m. (2), talimatname/yönerge (2), e-posta (1), haber metni (1), köşe yazısı (1), tarifname (1).

Tablo 3'de de görüldüğü üzere 2018 programıyla gelen yeni metin türlerinden üçü "tarifname, e-posta ve karma içerikli metinler" beşinci sınıf kitabında bulunmaktadır. Bu bakımdan beşinci sınıf kitabı 2018 Türkçe öğretim programına uyumluluğu bakımından diğer ders kitaplarından ayrılmaktadır.

2018 Türkçe öğretim programı yönergesi doğrultusunda Türkçe ders kitaplarında bulunması gerekli olan bilgilendirici metin türleri ile 2017-2018 Türkçe ders kitaplarında yer alan bilgilendirici metin türleri karşılaştırıldığında, programdaki bazı türlerin kitaplarda yer almadığı görülmektedir. Bu türler: afiş, broşür, blog, dilekçe, döviz, duvar yazısı, efemera, aforizma/özdeyiş, motto/slogan, diyagram, grafik, tablo, harita, kroki, kartpostal, kullanım kılavuzları, liste, otobiyografi, reklam, sosyal medya mesajıdır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Burada ilk olarak "İlkokul ve ortaokul Türkçe dersi müfredatına 2018 programıyla yeni giren metin türleri nelerdir?" araştırma sorusuna dair sonuçlar ve tartışma ele alınmıştır. Blog, broşür, efemera, diyagram, e-posta, karma içerikli metin, kullanım kılavuzu, tarifname, döviz, sosyal medya mesajı 2018 programıyla; talimatname/yönerge ve ninni 2015 ve 2018 programlarıyla ilk defa Türkçe müfredatına girmiştir. Müfredata yeni giren bu türlerin daha çok bilgilendirici alt metin türleri olduğu görülmektedir. Şiir üst başlığı altında olan ninni pek çok yazılı anlatım kitabında karşılaşılabileceğimiz ve aşına olduğumuz bir türdür (Güneş, 2010; Toker, 2011; Yalçın ve Aytaş, 2002). Buna karşın blog, efemera, broşür, diyagram, e-posta, karma içerikli metin, kullanım kılavuzu, tarifname, talimatname/yönerge, döviz, sosyal medya mesajı gibi türler günlük hayatta karşılaştığımız ancak Türkçe kaynaklarda metin türü olarak görmediğimiz türlerdedir.

Bu bölümde “2018 programı ile ilkokul ve ortaokul Türkçe ders kitapları için önerilen metin türlerinin 2017-2018 Türkçe ders kitaplarında yer alma durumu nasıldır?” araştırma sorusuna dair sonuçlar ve tartışma ele alınmıştır. 2018 Türkçe öğretim programında yer aldığı hâlde Türkçe ders kitaplarında yer almayan türler: afiş, broşür, blog, dilekçe, döviz, duvar yazısı, efemera, aforizma/özdeyiş, motto/slogan, diyagram, grafik, tablo, harita, kroki, kartpostal, kullanım kılavuzları, liste, otobiyografi, reklam, sosyal medya mesajıdır. Bu türlerden aforizma/özdeyiş, motto/slogan, dilekçe, otobiyografi, reklam kaynaklarda sıkça rastlanan türlerdir (Ateşoğlu, 2003; Beyreli, Çetindağ ve Celepoğlu, 2005; Çotuksöken, 2001; Duymaz, 1986; Emir, 1986; Karaalioğlu, 2014; Yağar, 2016; Yavuz, Yetiş ve Birinci, 1996; Yüksel, Sandıkçioğlu, Onay ve Yılmaz, 2012;). Kartpostal artık eskimeye yüz tutmuş günlük hayatta çok az rastlayabileceğimiz bir türdür (Kaya, 2015; Sungur, 2011). Kartpostal “ince kartondan dikdörtgen biçiminde bir yüzü resimli posta kartı” olarak tanımlanır (Ayverdi ve Topaloğlu, 2005, 1613). Efemera ise tek bir metin türü yerine birden fazla metin türünü temsil eden çatı bir kavramdır. Efemera, “gündelik hayatın ayrıntılarını belgeleyen okul diplomaları, faturalar, karneler, otobüs, sinema ve piyango biletleri, ... çikolata ve sakızlardan çıkan kartlar, sigara kutuları, posterler, pasaportlar, fotoğraflar, kartpostallar, düğün davetiyeleri, kartvizitler gibi farklı türde ve içerikte çeşitli materyale verilen ortak addır” (Somer ve Keskin, 2012, s.438). Bunların yanı sıra 2018 programında bulunan blog, sosyal medya mesajı, e-posta, broşür, afiş, liste, diyagram, tablo, grafik, kroki, harita, kullanım kılavuzu, tarifname, talimatname/yönerge, duvar yazısı, döviz günlük hayatta sıkça karşılaştığımız hâlde Türkçe kaynaklarda karşılaşmadığımız alışılmamış metin türleridir diyebiliriz. Çalışmada başlığında kullanılan “alışılmamış” ifadesi buradan gelmektedir. Ancak bu türler Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) gibi araştırmalarda kullanılan türlerden bazılarıdır (Ören, Konuk, Sefer ve Sarıtaş, 2017). Çağın ihtiyacı olarak Türkçe Öğretim programına PISA’daki metin türlerinden bazılarının girmiş olması olumlu bir gelişmedir.

Alışılmamış metin türü kapsamında ele alınacak olan türler şöyledir: blog, sosyal medya mesajı, e-posta, broşür, afiş, liste, diyagram, tablo, grafik, kroki, harita, kullanım kılavuzu, tarifname, talimatname/yönerge, duvar yazısı, döviz. Grafik, tablo ve diyagram görsel içerikli metinlerdendir. Etkili ve tutarlı bilgi sunumu için metinsel sunum stillerinin yanı sıra grafiksel sunum stilleri, metnin biçimlendirmesi ve söylem bağlantılarının göstermesi bakımından önemlidir; grafik, tablo, diyagram bu görsel öğelerdendir (Bateman, Kamps, Kleinz, ve Reichenberger, 2001). Çoğunlukla bilim, teknik, tarih/sosyal bilgiler alanları ile ilgili metinlerde karşılaşılan bu türler yoğun bilgi içeriğini görsel bir tasarımla karşılaştırır. Aynı bilgi düz bir metin şeklinde okunduğunda anlamak daha zordur. Grafik, tablo, diyagram ile ilgili özellikler Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5
Metin Türlerine İlişkin Bilgiler (Grafik, Tablo, Diyagram)

Metin türü	Tanımı	Tür özelliği	Tür hakkında bilgi	Amacı
Diyagram	Herhangi bir olayın değişimini gösteren grafik (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Görsel içerikli metin	• Genellikle teknik açıklamalarda, açıklayıcı ve öğretici metinlerin içinde yer alır. • Diyagramı anlamak için dipnotların, etiketlerin, altyazıların ve numaralı parçaların okunması gerekir.	• Bir şeylerin nasıl işler hâle getirileceğini adımlar şeklinde görsel olarak anlatmak • Detaylı ve yoğun bir iş akışını basitleştirilmiş bilgi görüntüsü olarak sunmak
Tablo	Birbiriyle olan ilgilerine göre düzenlenerek yazılmış şeylerin hepsi (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Görsel içerikli metin	• Genellikle teknik açıklamalarda, açıklayıcı ve öğretici metinlerin içinde yer alır.	• Yoğun içerikli bilgileri düzenlemek • Yoğun içerikli bilgileri görselleştirerek anlaşılabilirliğini artırmak • Bilgilerin kendi içindeki ve diğer bilgilerle olan ilişkisini görmek • Yoğun içerikli bilgileri özetlemek
Grafik	Çizge (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Görsel içerikli metin	• Genellikle teknik açıklamalarda, açıklayıcı ve öğretici metinlerin içinde yer alır.	• Yoğun içerikli bilgileri karşılaştırmak • Yoğun içerikli bilgileri görselleştirerek anlaşılabilirliğini artırmak • Bilgilerin kendi içindeki ve diğer bilgilerle olan ilişkisini görmek • Yoğun içerikli bilgileri özetlemek

Blog, herkesin kendi kişisel beklentileri ve düşünceleri hakkında gönüllü olarak yazabileceği bir web sitesidir ve kullanıcının kişiliğinin yanında kültürel önyargılarını yansıtır (Jung, Park ve Myaeng, 2006). İnternet kullanıcıları temalarına göre (moda, yemek, gezi vb.) blog sayfalarını tavsiye niteliğinde takip ederler. Bu anlamda blog sayfaları internet dünyasında yaygın olarak kullanılırlar. Yine internet dünyasında insanların bolca zaman ayırdığı bir başka alan sosyal medya mecralarıdır. Sosyal medya mesajları, insanların sosyal etkileşim gereksinimlerini destekleyen web tabanlı yayın ortamlarındaki monologları kitlelere ileten, bu kitleler yoluyla da daha büyük kitlelere ileten internet forumları, bloglar, duvar postaları, e-postalar, anlık mesajlaşmalardır (Sago, 2010). İnternet tabanlı bir yazılı iletişim kanalı olan e-postalarda kurum içi, kurumlar arası iletişimde yerini almış durumdadır. Elektronik posta, sadece arkadaşlarla ve meslektaşlarla mesaj alışverişinde bulunma

aracı değil aynı zamanda elektronik ticaret yapmak için kullanılan, hızlı ve en ekonomik iletişim biçimlerinden biridir (Sahami, Dumaisy, Heckermany ve Horvitzy, 1998). Blog, sosyal medya mesajı, e-postayla ilgili özellikler Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6

Metin Türlerine İlişkin Bilgiler (Blog, Sosyal Medya Mesajı, E-Posta)

Metin türü	Tanımı	Tür özelliği	Tür hakkında bilgi	Amacı
Blog	İnternet günlüğü (web log) (TURENG Multilingual Dictionary)	<ul style="list-style-type: none"> • İnternet tabanlı metin • Karma metin 	<ul style="list-style-type: none"> • Bloglar genellikle belli bir tema üzerine kurulu (kullanıcı tercihi göre değişen seyahat, moda, yemek vb.) bilgi paylaşımının yapıldığı web-sitelerdir. 	<ul style="list-style-type: none"> • Genellikle ilgi duyulan tek bir konuda kişisel düşünceleri ve deneyimleri paylaşmak • Çevrimiçi bir günlük oluşturmak • Blog temasına ilgi duyan okurlarla etkileşim kurmak
Sosyal medya mesajı	Bir kişinin yüzlerce, hatta binlerce insanla aynı zamanda iletişim kurmasını mümkün kılan internet tabanlı sosyal medya platformlarında ki mesajlar (Faulds ve Mangold, 2009).	<ul style="list-style-type: none"> • İnternet tabanlı metin • Kısa metin 	<ul style="list-style-type: none"> • Okuyucular yorum veya mesaj yoluyla yazarla iletişim kurabilir. • Okuyucu ve yazar arasındaki veya okuyucuların kendi arasındaki yorumlarla karşılıklı bir diyalog şeklinde iletişim kurulabilir. 	<ul style="list-style-type: none"> • Herhangi bir konuyla ilgili duygu, düşünce veya bilgiyi paylaşmak • Yazar ve okur arası etkileşim kurmak
E-Posta	Elektronik posta (TDK Çevrimiçi Sözlük)	<ul style="list-style-type: none"> • İnternet tabanlı metin • Karma metin 	<ul style="list-style-type: none"> • E-posta adreslerinden gönderilen ve alınan yazılı mesajlardır. 	<ul style="list-style-type: none"> • İş bağlantılı profesyonel yazışmalar yapmak • Günlük iletişimde gayri resmi yazışmalar yapmak

Broşürler birden çok sayfalı bir görünümü ve kapağı olabilen, genellikle tanıtım amaçlı, hedef kitle ve amaca göre farklılaşabilen tasarımlara sahip olan kitapçıklardır ayrıca basılı veya elektronik formlarda kullanılabilirler (Clark, AbuSabha, Eye, ve Achterberg, 1999). Broşürlerin içeriğinde farklı metin türleri ve görseller iç içe geçmiş şekilde yer alabilir. "Afiş, herhangi bir mesaja veya bir konuya dikkat çekerek ilgililerinin bilgilendirilmesi amacı ile görsel materyallerin sanatsal kaygı çerçevesinde bütün oluşturmasıyla ortaya çıkan bir grafik tasarım elamanıdır" (Deliduman ve Çakmak, 2017, s.315). Afiş ve broşür içerik ve hazırlanma amacı

olarak aşağı yukarı birbirlerine benzeyen türlerdir. Broşür ve afiş ile ilgili özellikler Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7

Metin Türlerine İlişkin Bilgiler (Broşür, Afiş/Poster)

Metin türü	Tanımı	Tür özelliği	Tür hakkında bilgi	Amacı
Broşür	Kitapçık (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Karma metin	<ul style="list-style-type: none"> • Herhangi bir etkinlik, organizasyon tanıtımı, ürün veya hizmet hakkında bilgi içeren el kitapçıklarıdır. • İçeriğinde görseller ve metin iç içedir. 	<ul style="list-style-type: none"> • Göze çarpan bir tasarımla hedef kitlenin dikkatini çekmek • Tanıtımı yapılacak şeyle ilgili temel bilgileri sunmak • Hedef kitleyi harekete geçmeye ikna etmek
Afiş / Poster	Bir şeyi duyurmak veya tanıtmak için hazırlanan, kalabalığın görebileceği yere asılmış, genellikle resimli duvar ilanı, ası (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Karma metin	<ul style="list-style-type: none"> • Herhangi bir etkinlik, organizasyon tanıtımı, ürün veya hizmet hakkında duyuru yapan duvar ilanlarıdır. • Uzun karmaşık metinler değil özlü ve net ifadeler kullanılır. • İçeriğinde görseller ve metin iç içedir. 	<ul style="list-style-type: none"> • Göze çarpan bir tasarımla hedef kitlenin dikkatini çekmek • Tanıtımı yapılacak şeyle ilgili temel bilgileri çarpıcı bir tasarımla sunmak • Hedef kitleyi harekete geçmeye ikna etmek

Diehl ve Mills’e (2002) göre kılavuzluk yapan metinlerin odağında bir işin yapılmasını sağlamak vardır, içerisinde, hiyerarşik olarak yapılacak görevler adım adım verilir. Kullanım kılavuzundaki metinler, aynı anda liste, diyagram, yönerge gibi metin türlerini içerebilen karma bir yapıdadır. Duvar yazıları “kaldırımlara, tuvalet duvarlarına, yemekhanelere, kafeterya masalarına, okul sıra ve duvarlarına yazılan gülünç sloganlar, şakalar, söz oyunları, düşündürülen sözler, yer yer garip ve anlamsız bilmece, toplumsal ve politik taşlamalardır” (Özünlü, 1991, s.122). Döviz de duvar yazıları gibi kısa metin türlerindedir. Kullanım kılavuzu, tarifname, yönerge, liste, duvar yazısı ve döviz ile ilgili özellikler Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8

Metin Türlerine İlişkin Bilgiler (Kullanım Kılavuzu, Tarifname, Yönerge, Liste, Duvar Yazısı, Döviz)

Metin türü	Tanımı	Tür özelliği	Tür hakkında bilgi	Amacı
Kullanım kılavuzu	Herhangi bir alanda ve konuda bilgi veren, yol yöntem gösteren kitap vb. (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Karma metin	• Bir şeylerin nasıl kurulabileceğini veya nasıl kullanılabileceğini anlatan işletim elkitabıdır. • Kullanım kılavuzları metin temelli veya resim temelli olabilir	• Bir işin doğru yapılarak başarılı bir sonuç elde edilmesini sağlamak • İş akışını sıralı adımlar şeklinde vermek
Tarifname	Bir işin yapılışını, bir aletin çalışmasını açıklayan yazı veya broşür (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Karma metin	• Bir işin yapılış yöntemini açıklayarak belirtilir (yemek tarifleri gibi).	• Bir işin doğru yapılarak başarılı bir sonuç elde edilmesini sağlamak • İş akışını sıralı adımlar şeklinde vermek
Talimatname / Yönerge	Yönetmelik / Buyrukların yazılı olduğu belge (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Karma metin	• Belirli bir etkinliğin nasıl yapılacağını ilişkin kurallar ve yönergeleri belirtir (ÖSYM sınav yönergeleri gibi).	• Bir işin doğru yapılması için kurallar dizinini vermek • İş akışını sıralı adımlar şeklinde vermek
Liste	Alt alta yazılmış şeylerin bütünü, dizelge (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Belirli bir sıralama düzeni olan öğelerin toplamıdır.	• Farklı metin türlerinin içinde yer alabilir. Örneğin bir yemek tarifinde malzeme listesi, alışveriş listesi vb.	• Öğeleri sıralı bir şekilde sunmak • Kolay okumayı ve anlamayı sağlamak
Duvar Yazısı	1. Duvarlara yazılan her türlü yazı 2. Duvarlara yazılan, genellikle politik içerikli slogan (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Kısa metin	• İçeriği kısa, çarpıcı sözler veya cümlelerden oluşur.	• Kısa ve öz ifadelerle hedef kitleyle düşünce ve duygu paylaşmak
Döviz	Herhangi bir konuyu tanıtmaya, duyurma, propaganda yapma amacıyla üzerine yazı yazılmış bez veya karton (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Kısa metin	• Herhangi bir amaçla toplanmış toplulukların olduğu ortamlarda kullanılır. • Düşünceler, içeriği kısa, çarpıcı sözler veya cümlelerle ifade edilir.	• Hedef kitlenin dikkatini herhangi bir konuya çekmek • Herhangi bir konuyu hicvetmek • Herhangi bir konuda sosyal mesaj vermek

Harita ve krokiler görsel içerikli metinlerdir. Genellikle tematik olarak hazırlanıp sunulurlar. Daha çok sosyal bilgiler ve tarih alanlarındaki metinlerde karşılaşılan bu türleri anlamlandırabilmek için öğrencilerin harita okuma becerisi geliştirmesi gerekir. Ceriotti, Tribello ve Parrinello (2011) akademik çalışmalarında karmaşık serbest enerji manzaralarının görünümünü basitleştirmek için harita/kroki kullanmışlardır. Yazarlar bu harita/krokilerle hemen göze çarpmayan durumlar arasındaki bağlantıyı göstererek yüksek boyutluluk betimlemesindeki yakınlık bilgisini daha düşük boyutsal bir alanda yeniden üretebilmişlerdir. Broşür ve afiş ile ilgili özellikler Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9

Metin Türlerine İlişkin Bilgiler (Kroki, Harita)

Metin türü	Tanımı	Tür özelliği	Tür hakkında bilgi	Amacı
Kroki	Bir konu veya nesnenin başlıca özelliklerini yansıtmak biçiminde hazırlanmış taslağı (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Görsel içerikli metin	• Farklı tematik amaçlar için tasarlanıp kullanılabilirler. Örneğin bir evin iç mekân planını göstermek amaçlı kullanılabileceği gibi bir hikâyenin temel olay örgüsünü göstermek için de kullanılabilir.	<ul style="list-style-type: none"> • Bir konuyu, olayı veya nesneyi oluşturan öğeleri ana hatları ile ortaya koymak • Bir konuyu, olayı veya nesneyi oluşturan öğeler arasındaki ilişkiyi göstermek • Bir konu, olay veya nesnenin temel görselini sunarak anlaşılabilirliği kolaylaştırmak
Harita	Coğrafya, tarih, dil, nüfus vb. konularla ilgili yeryüzünün veya bir parçasının, belli bir orana göre küçültülerek düzlem üzerine çizilen taslağı (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Görsel içerikli metin	• Farklı tematik amaçlara göre (iklim haritaları, seyahat haritaları, canlı türüne özgü habitat haritaları gibi) tasarlanıp kullanılabilir.	<ul style="list-style-type: none"> • Bir olayın nerede meydana geldiği, bir konunun nereye işaret ettiği hakkında yer bilgisi sunmak

Tablo 5, 6, 7, 8 ve 9’da türler karma metin, kısa metin, görsel içerikli metin, internet tabanlı metinler olarak gruplanmıştır. Karma metinler, birden fazla metin türünü anlamsal ve tasarımsal bütünlük içinde bünyesinde barındırma olanağı sunan metinlerdir. Santini (2006) karma metinlere, web sayfalarını örnek verir ve karma metinleri açıklarken, metnin ana gövdesi ve bu gövdenin etrafında bulunan diğer metin dizilerinin olduğunu, semantik olarak bu dizelerin gövdeye ait olmadığını ancak okuyucuya ek bilgi sağladığını söyler. Yazar ana gövdeye eklenen her metin türünün bir iletişim işlevini temsil ettiğini ifade eder (Santini, 2006). Görsel

içerikli metinler, herhangi bir konuyu daha kolay anlamayı sağlayacak şekilde görsel tasarımı olarak oluşturulmuş metinlerdir. Kısa metinler, bir söz grubu, bir cümle veya birkaç cümlelik bir paragraftan oluşan kısalığının aksine anlam yoğunluğu taşıyan metinlerdir. İnternet tabanlı metinler çevrimiçi ortamlarda oluşturulan metinlerdir. “Dilin işlevleri açısından üzerinde durulması gereken çok yeni bir araç da önemi her geçen gün artan internet veya sanal dünyadır” (Demir ve Yılmaz, 2014, s.19). Özellikle internet tabanlı metinler teknolojik ilerlemeler sayesinde metin türleri içindeki yerini almıştır.

Türk Dil Kurumu (TDK Çevrimiçi Sözlük) okuryazar kelimesini “okuması yazması olan, öğrenim görmüş (kimse)” olarak tanımlasa da dijital medya araçları ile birlikte okuryazarlık kavramının anlamı zamanla genişlemiştir. Günümüzde okuryazar olmak okuyabilmeyi ve okuduğunu, okuduğu ortama göre anlamlandırabilmeyi gerektirir. Alışılmamış olarak ele alınan buradaki metin türleri aslında disiplinler arası okuryazarlık kavramı içinde ele alınabilir. Nitekim ABD’nin bütün eyaletlerinde ortak olarak kullanılan ana dili öğretim programında, okuryazarlık kavramı disiplinler-arası bir yaklaşımla ele alınmıştır. Programın adı: “İngiliz Dili ve Edebiyatı ve Tarih / Sosyal Bilgiler, Fen ve Teknik Konularda Okuryazarlık” şeklindedir (Common Core State Standards English Language Arts & Literacy in History/Social Studies, Science, and Technical Subjects, 2010). Bu bağlamda harita, kroki, grafik, tablo gibi türler tarih/sosyal bilgiler alanlarındaki metinlerde; kullanım kılavuzları, tarifname, talimatname/yönerge gibi türler bilimsel ve teknik konulardaki metinlerde, blog, e-posta, sosyal medya mesajı gibi türler medya metinlerinde; efemera, broşür, afiş, duvar yazısı, döviz, aforizma, motto gibi türler günlük yaşantıda karşılaşılan metinlerde okuryazarlık kapsamında ele alınabilir.

Sonuç olarak metin türleri okuryazarlık kavramı kapsamında ele alınmalı ve yirmi birinci yüzyıl ihtiyaçlarına uygun insan yetiştirmek maksatlı olarak bu türlere Türkçe dersinde ve ders kitaplarında yer verilmelidir. Okuma, yazma, dinleme, konuşma etkinliklerinde bu türlerle öğrencilere alıştırmaya yapma olanağı sunulmalıdır. Araştırmacılar bu türlerle ilgili uygulamalı çalışmalar yaparak alana kaynaklık etmelidir. Değişen teknoloji ve insan ihtiyaçları, geçmişten günümüzde nasıl metin türü sayısını artırdı ise gelecekte de artırması muhtemeldir.

Kaynakça

- Ağca, H. (2001). *Sözlü ve yazılı anlatımda Türkçenin kullanımı*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Ağın-Haykır, H., Kaplan, H., Kıryar, A., Tarakçı, R. ve Üstün, E. (2017). *Ortaokul Türkçe 5 ders kitabı*. Ankara: MEB.
- Aktürkoğlu, B. (2005). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzunun değerlendirilmesi. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 5(2), 477-516.
- Altunkeser, F. ve Coşkun, İ. (2017). 2009 ve 2015 Türkçe dersi öğretim programlarının karşılaştırılması ve değerlendirilmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 114-135. <https://doi.org/10.24315/trkefd.366695>
- Arhan, S., Başar, S. ve Demirel, T. (2017). *İlköğretim Türkçe 8 ders kitabı*. Ankara: MEB.
- Ateşoğlu, İ. (2003). Marka inşasında slogan. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi*, 8(1), 259-264.

- Aydın, G. ve Demirel T. (2017). *İlköğretim Türkçe 3 ders ve öğrenci çalışma kitabı I-II-III. kitap*. Ankara: MEB.
- Aytaş, G. (2001). Türkçe ders kitaplarının yazımında metin seçimi ve metin altı sorularının hazırlanmasında dikkat edilmesi gereken bazı hususlar. *Türk Yurdu*, 21 (Türkçeye Saygı Özel Sayısı), 162-163.
- Ayverdi, İ. ve Topaloğlu, A. (2005). *Misalli büyük Türkçe sözlük*. İstanbul: Kubbealtı Lügati.
- Bağcı-Ayrancı, B. ve Mutlu, H. H. (2017). 2006, 2015 ve 2017 Türkçe dersi öğretim programlarının karşılaştırılması. *International Journal of Language Academy*, 5(7), 119-130.
- Baş, B. (2003). Altıncı sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metin türleri üzerine bir inceleme. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 257-265.
- Bateman, J., Kamps, T., Kleinz, J. ve Reichenberger, K. (2001). Towards constructive text, diagram, and layout generation for information presentation. *Computational Linguistics*, 27(3), 409-449. <https://doi.org/10.1162/089120101317066131>
- Beyreli, L., Çetindağ, Z. ve Celepoğlu, A. (2005). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Bıyıklı, H. ve Öztaş, Y. (2017). *İlköğretim Türkçe 4 ders ve öğrenci çalışma kitabı I-II-III. kitap*. Ankara: Doku Yayıncılık.
- Bozkurt, Ü. B. ve Canlı, S. (2017). *İlköğretim Türkçe 6. sınıf ders kitabı*. Ankara: Başak Matbaacılık.
- Canlı, S. (2014). *Türkçe ders kitaplarına seçilecek metinlerin niteliği üzerine bir araştırma*. (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden erişildi.
- Cerioti, M., Tribello, G. A. ve Parrinello, M. (2011). Simplifying the representation of complex free-energy landscapes using sketch-map. *Proc. Natl. Acad. Sci.* 108, 13023-13028. <https://doi.org/10.1073/pnas.1108486108>
- Clark, K.L., AbuSabha, R., Eye, A. ve Achterberg, C. (1999). Text and graphics: manipulating nutrition brochures to maximize recall. *Health Educ Res*, 14, 555-564. <https://doi.org/10.1093/her/14.4.555>
- Common Core State Standards for English Language Arts and Literacy in History / Social Studies Science and Technical Subjects. (2010). <http://www.corestandards.org/ELA-Literacy/> adresinden erişildi.
- Çalışkan, G. (2016). Türkçe Dersi öğretim programı ve Türkçe ders kitapları: 5. sınıf Türkçe ders kitabına yönelik bir inceleme. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 4(2), 200 - 214. <https://doi.org/10.16916/aded.93425>
- Çeltik, E. (2017). *İlkokul Türkçe 2 ders kitabı öğrenci çalışma kitabı I-II-III. kitap*. Ankara: Dikey Yayıncılık.
- Çotuksöken, Y. (2001). *Üniversite öğrencileri için uygulamalı Türk dili Cilt I-II*. İstanbul: Papatya yayıncılık.
- Deliduman, C. ve Çakmak, S. (2017). Kültürel afiş uygulamalarında illüstrasyon. *İdil Dergisi*, 6(29), 1-20.
- Demir, N. ve Yılmaz, E. (2014). Bitmeyen öykü: alfabe tartışmaları. *Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi İnceleme-Araştırma dizisi*; yayın no: 15, ISBN: 978-9944-237-21-5. <https://doi.org/10.17556/jef.06998>

- Demir, S. ve Sinan, A. (2016). Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin anlam yapıları üzerine bir değerlendirme. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 1324-1342.
- Demirel, Ö. (2009). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Diehl, V. A. ve Mills, C. B. (2002). Procedural text structure and reader perceptions and performance. *The Journal of General Psychology*, 129(1), 18-35.
- Duymaz, R. (1986). *Uygulamalı Kompozisyon bilgileri*. İstanbul: Seda Yayınları.
- Emir, S. (1986). *Kompozisyon yazma sanatı*. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını.
- Epçaçan, C. ve Erzen, M. (2008). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(4), 182-202.
- Erdal, N. (2017). *İlköğretim Türkçe 8 ders kitabı*. Ankara: Dörtel Yayıncılık.
- Erkul, R. (2004). *Cümle ve metin bilgisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Faulds, J.D. ve Mangold, G.W. (2009). Social media: the new hybrid element of the promotion mix. *Business Horizons*, 52, 357-365.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0007681309000329> adresinden erişildi.
- Gülensoy, T. (2010). Anlatım türleri. Z. Korkmaz, İ. Parlatır, A. B. Ercilasun, H. Zülfikar, N. Birinci. *Türk dili ve kompozisyon* (263-272). Bursa: Ekin Yayıncılık.
- Günay, D. (2013). *Metin bilgisi*. İstanbul: Papatya Yayıncılık.
- Güneş, F. (2010). Ninnilerin çocukların dil ve zihinsel gelişimine etkisi. *Zeitschrift für die Welt der Türken Journal of World of Turks*, 2(3), 27-38.
- Jung, Y., Park, H. ve Myaeng, S.H. (2006). A hybrid mood classification approach for blog text. *PRICAI 2006: Trends in Artificial Intelligence*, 1099-1103.
https://doi.org/10.1007/978-3-540-36668-3_141
- Karaalioglu, S. K. (2014). *Sözlü ve yazılı kompozisyon konuşmak ve yazmak sanatı*. İstanbul: İnkilâp Kitapevi Yayın.
- Karakuş, N. ve Turgut, E. (2017). Avustralya'daki ve Türkiye'deki 8. sınıf ana dili ders kitaplarında yer alan metinlerin tema ve tür bakımından karşılaştırılması: Cambridge ve MEB Örneği. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(3), 632-650. <https://doi.org/10.18298/ijlet.1822>
- Kaya, A. (2015). *Efemera Koleksiyonlarının derlenmesi, tanımlanması, erişimi ve korunması. İstanbul üzerine bir inceleme* (Yüksek lisans tezi).
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden erişildi.
- Marriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. S. Turan (Çev.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- MEB (2006). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı (6-8. sınıflar)*. Ankara: MEB.
<http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/72> adresinden erişildi.
- MEB (2009). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-5. sınıflar)*. Ankara: MEB. <http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/72> adresinden erişildi.
- MEB (2015). *Türkçe dersi öğretim programı (1-8. sınıflar)*. Ankara: MEB.
<http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/72> adresinden erişildi.

- MEB (2018). *Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1-8. sınıflar)*. Ankara: MEB. <http://mufredat.meb.gov.tr/> adresinden erişildi.
- Melanlıoğlu, D. (2008). Kültür aktarımı açısından Türkçe öğretim programları. *Eğitim ve Bilim*, 33(150), 64-73.
- Oral, G. (2002). *Yine yazı yazıyoruz*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ören, Z., Konuk, S., Sefer, A. ve Sarıtaş, H. (2017). Ortaokul Türkçe öğretim programlarındaki metin türleri ile PISA'daki metin türlerinin karşılaştırılması. *EJER IV. International Eurasian Educational Research Congress Bildiri Kitabı*, 275-280.
- Özkan, M. (2015). Edebiyatta dil kullanımı. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 52, 65-77.
- Özünü, Ünsal (1991). Türk gülmeçesinde duvar ve kaldırım yazıları. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*. 2, 122-132.
- Palabıyık, K. (2017). *İlköğretim Türkçe 3 ders kitabı I-II-III. kitap*. Ankara: Nova Yayıncılık.
- Sago, B. (2010). The influence of social media message sources on millennial generation consumers. *International Journal of Integrated Marketing Communications*, 2(2), 7-19.
- Sahami, S., Dumaisy, S., Heckerman, D. ve Horvitz, E. (1998). A bayesian approach to filtering junk e-mail. *AAAI-98 Workshop on Learning for Text Categorization*. <https://www.aaai.org/Papers/Workshops/1998/WS-98-05/WS98-05-009.pdf> adresinden erişildi.
- Santini, M. (2006). Web pages, text types, and linguistic features: some issues. *ICAME Journal*, 30, 67-86.
- Somer, N. Ş. ve Keskin, İ. (2012). Bir bilgi kaynağı olarak efemera ve türleri. *Bilgi dünyası*, 13(2), 437-456.
- Sungur, S. (2011). Kaybolan bir kutlama ritüeli ve iletişim aracı olarak kartpostal. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 6(4), 829-856.
- Sümer, F. K., Muştı, G. ve Şengül, S. (2017). *Ortaokul Türkçe 6 ders kitabı*. Ankara: MEB.
- Şahin, C. ve Bayramoğlu, D. (2016). 2015 Türkçe öğretim programının metin tür ve tema seçimi bakımından değerlendirilmesi. *International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic*, 11(3), 2095-2130.
- TDK Çevrimiçi Sözlük
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts adresinden erişildi.
- Togoby, O. (2014). A model of text types and text types. In J. Engberg, C. D. Maier ve O. Togoby (Ed.) *Reflections upon Text type: Encounters between Literature, Knowledge, and Emerging Communicative Conventions* içinde (s.147-176). Tübingen: Narr Francke Attempto Verlag. Europäische Studien zur Textlinguistik 13.
https://pure.au.dk/ws/files/84213407/Ole_Togoby_Text_types_20_11_13.pdf adresinden erişildi.
- Toker, S. (2011). Türkçenin anadili olarak öğretiminde ninni ve tekerlemelerin yeri. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 1(1), 25-29.
- TURENG Multilingual Dictionary <http://tureng.com/tr/turkce-ingilizce> adresinden erişildi.

- Ülper, H. (2011). *Türkçe Ders Kitabı Çözümlemeleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yağar, A. S. (2016). Aforizma yazarı olarak Midhat Cemal Kuntay. *FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 8, 281-295.
<https://doi.org/10.16947/fsmia.281707>
- Yalçın, A. ve Aytaş, G. (2002). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Akçağ yayıncılık.
- Yavuz, K., Yetiş, K. ve Birinci, N. (1996). *Üniversite Türk dili ve kompozisyon dersleri*. İstanbul: Bayrak Basım.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, R. (2017). *İlköğretim Türkçe 7 ders kitabı*. Ankara: Ezde Yayıncılık.

Summary

Introduction

Educational curriculums are prepared by establishing scientific bases in order to educate qualified individuals in line with the needs of the country and they are used as guides in formal educational institutions. The study of Melanlıoğlu (2008) reveals that Turkish lesson curriculums of primary education has been renewed at certain intervals (1924, 1926, 1930, 1936, 1948, 1968, 1981, 2005) eight times until the year 2008. The changes continued in the following years. The Ministry of National Education has enacted a new curriculum for primary and secondary school Turkish lesson in 2017. Thus, the curriculums for the years 2006, 2009 and 2015 were abandoned. The changes made in the curricula are natural consequences of the needs of the age. In this study, the previous Turkish lesson curriculums were compared with the 2018 Turkish lesson curriculum and then new text types of the curriculum were identified. The existence of these new text types in the 2017-2018 Turkish textbooks has been searched. The study's research questions are as follows:

- What are the new text types entering the curriculum of primary and secondary school Turkish lessons with the 2018 curriculum?
- What is the status of text types which recommended for primary and secondary school Turkish textbooks in 2018 curriculum in 2017-2018 Turkish textbooks?

Method

Document review method was used in the study. In the research, four curriculums and ten 2017-2018 Turkish textbooks were examined. 431 reading texts in Turkish textbooks have been examined in terms of text type. After the text type distribution in the reading and listening texts was determined, it was compared with the types recommended by the 2018 curriculum for Turkish textbooks. The data of the study were analyzed by content analysis.

Results

This section contains findings for research questions: "What are the new text types entering the curriculum of primary and secondary school Turkish lessons with the 2018 curriculum?". According to these findings, the review is included in 2006 and

2015 curriculums. Portrait, discourse, and telegraph are included in the 2015 curriculum. However, the review, portraits, discourse, telegraph have not been included in the 2018 curriculum text types. In addition to this, blog, brochure, ephemera, diagram, e-mail, mixed text, user guide, recipe/instruction text, placard, and social media message entered the Turkish lesson for the first time with 2018 curriculum. The procedural text and lullaby entered the Turkish lesson for the first time with the curriculums of 2015 and 2018. It is seen that these new types of curriculum are mostly informative texts.

This section contains findings for research questions: "What is the status of text types which are recommended for primary and secondary school Turkish textbooks in 2018 curriculum in 2017-2018 Turkish textbooks?". According to the 2018 Turkish curriculum, when comparing the informative types that should be included in the textbooks and the informative types in the 2017-2018 Turkish textbooks, it is seen that some types in the program are not included in the books. These types are posters, brochures, blogs, petitions, placard, street writing, ephemera, aphorism, motto, slogan, diagram, graphic, table, map, sketch, postcard, user guides, list, and autobiography.

Discussion

As a result, the text types which were not found in the previous curriculums, Turkish sources and in 2017-2018 Turkish textbooks were named as unusual text types and reflected in the title of the study. These text types include blog, social media message, email, brochure, poster, list, diagram, table, graphic, sketch, map, user guide, instruction text, procedural text, street writing, and placard. At the end of the study, the features of these types were discussed using different academic studies. The properties of these types are listed in Table 11, 12, 13, 14.

Table 11
Information About Text Types (Diagram, Table, Graphic)

Text type	Description	Features	Information	Purpose
Diagram	Graph showing the variation of any event (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Visual text	<ul style="list-style-type: none"> • It is found usually in descriptive and descriptive texts, in technical explanations. • Footnotes, labels, subtitles and numbered pieces should be read to understand the diagram. 	<ul style="list-style-type: none"> • To visualize how things will be accomplished in steps • To present a detailed and intensive workflow as a simplified information image

Table	Everything that is written according to their connections with each other (TDK Çevrimiçi Sözlük)	<ul style="list-style-type: none"> • Visual text 	<ul style="list-style-type: none"> • It is usually found in descriptive and descriptive texts, in technical explanations. 	<ul style="list-style-type: none"> • To organize intensive information content • To visualize intensive information content to improve the comprehension • To see the information within itself and its link to other information • To summarize intensive information content
Graphic	Chart (TDK Çevrimiçi Sözlük)	<ul style="list-style-type: none"> • Visual text 	<ul style="list-style-type: none"> • It is found usually in descriptive and descriptive texts, in technical explanations. 	<ul style="list-style-type: none"> • To compare intensive information content • To visualize intensive information content to improve the comprehension • To see the information within itself and its link to other information • To summarize intensive information content

Table 12

Information About Text Types (User Guide, Introduction Text, Procedural Text, List, Steered Writing, Placard)

Text type	Description	Features	Information	Purpose
User guide	A book showing the way, giving information on any area and subject (TDK Çevrimiçi Sözlük)	<ul style="list-style-type: none"> • Mixed text 	<ul style="list-style-type: none"> • They are the handbook about how things can be set up or used. • The user guide can be text-based or image-based. 	<ul style="list-style-type: none"> • To get a successful result by doing a job correctly • To give the workflow in sequential steps
Introduction text	An article or brochure that explains how a job is done, or how a tool works (TDK Çevrimiçi Sözlük)	<ul style="list-style-type: none"> • Mixed text 	<ul style="list-style-type: none"> • Introduction text describes how to do a job (such as recipes). 	<ul style="list-style-type: none"> • To get a successful result by doing a job correctly • To give the workflow in sequential steps
Procedural text	The document that the orders are written (TDK Çevrimiçi Sözlük)	<ul style="list-style-type: none"> • Mixed text 	<ul style="list-style-type: none"> • The procedural text specifies rules and guidelines on how to perform a specific activity (such as ÖSYM examination guidelines). 	<ul style="list-style-type: none"> • To get a successful result by doing a job correctly • To give the workflow in sequential steps

List	It is the whole thing written in order. The sum of the things with a certain order (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Visual text	• Lists can be contained within different text types. For example, in a recipe, a list of items, a shopping list, and so on.	• Presenting items in a sequential manner • Easy to read and understand
Street writing	1. Everything written on the walls. 2. The political slogan (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Short text	• The content consists of short, striking words or phrases.	• To share thoughts and emotions with a short expression
Placard	Cloth or cardboard (writing a slogan on it) used for purposes such as promote, announce (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Short text	• It is used in environments where people gathered for any purpose. • Thoughts are expressed in short, striking words or phrases.	• To attract people's attention to any subject • To satire any subject • To give a social message on any topic

Table 13

Information About Text Types (Sketch, Map, Brochure, Poster)

Text type	Description	Features	Information	Purpose
Sketch	A draft prepared to reflect the main characteristics of a subject or object (TDK Çevrimiçi Sözlük)	• Visual text	• It can be designed and used for different thematic purposes. For instance, it is used to show the house indoor plan or show the story arc.	• To outline the subjects that constitute a subject, event, or object • To show the connection between a subject, an event, or the objects that make up the object • To facilitate understanding by presenting the basic visuals of a subject, event or object

Map	The earth or a part of it which is minimized according to a certain ratio on issues such as a geography, a history, a language, and a population is the map (TDK Çevrimiçi Sözlük)	<ul style="list-style-type: none"> • Visual text 	<ul style="list-style-type: none"> • To provide geographical information for different thematic purposes (such as climate maps, travel maps, specific habitat maps) 	<ul style="list-style-type: none"> • To provide location information about where an event is happening, where a topic is pointing
Brochure	Booklet (TDK Çevrimiçi Sözlük)	<ul style="list-style-type: none"> • Mixed text 	<ul style="list-style-type: none"> • It is flyers with information about any activity, product or service. • In its content, images and text are intertwined. 	<ul style="list-style-type: none"> • Attracting attention of the target audience using a noticeable design • To provide basic information about the product or service to be advertised • To convince the target audience to act
Poster	It is show-bill which is hanging at the place where the crowd can see, usually prepared to announce or promote something. It is illustrated. (TDK Çevrimiçi Sözlük)	<ul style="list-style-type: none"> • Mixed text 	<ul style="list-style-type: none"> • It is show-bill with information about any activity, product or service. • Concise and clear expressions are used, not long complex texts. • The visuals and text are nested. 	<ul style="list-style-type: none"> • Attracting attention of the target audience using a noticeable design • To provide basic information about the product or service to be advertised • To convince the target audience to act

Table 14

Information About Text Types (Blog, Social Media Message, E-Mail)

Text type	Description	Features	Information	Purpose
Blog	Web log (TURENG Multilingual Dictionary)	<ul style="list-style-type: none"> • Internet based text • Mixed text 	<ul style="list-style-type: none"> • Blogs are often websites where information sharing is based on a specific theme (travel, fashion, food, etc.) which varies according to the user's preference. 	<ul style="list-style-type: none"> • To share personal thoughts and experiences on a topic that is usually of interest • To create a weblog • To interact with users who are interested in blogging topic

Text type	Description	Features	Information	Purpose
Social media message	It is message on social media. Social media message "has made it possible for one person to communicate with hundreds or even thousands of other people about products and the companies that provide them" at the same time (Faulds and Mangold, 2009, s.357).	<ul style="list-style-type: none"> • Internet based text • Short text 	<ul style="list-style-type: none"> • Readers can communicate with the author through comments or messages. • The correspondence between the reader and the writer or the readers themselves could become a mutual dialogue. 	<ul style="list-style-type: none"> • To share feelings, thoughts or knowledge related to any topic • To interact between writer and reader
E-mail	Electronic mail (TDK Çevrimiçi Sözlük)	<ul style="list-style-type: none"> • Internet based text • Mixed text 	<ul style="list-style-type: none"> • They are text messages sent and received at their e-mail address. 	<ul style="list-style-type: none"> • To make business correspondence with business relations • To make informal correspondence in daily communication

As a result, text types should be considered within the concept of literacy and these types should be included in Turkish lessons and textbooks to educate people suitable for twenty-first century needs. In reading, writing, listening and speaking activities, students should be able to practice on these types. Researchers should base their search on practical studies on these types. The changing technology and human needs have extended the texts types from the past to the present. Following from here, these types are likely to increase in the future.

Authors' Biodata / Yazar Bilgileri

Sümeyye KONUK Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Araştırma Görevlisi Doktor olarak görev yapmaktadır.

Sümeyye KONUK is a Research Assistant Doctor in Trakya University, Faculty of Education.